

Δεκαπέντε ελληνικές αρχαιότητες επιστρέφουν από τις ΗΠΑ

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Δεκαπέντε αρχαιότητες επιστρέφουν στην Ελλάδα από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, οι οποίες είχαν απομακρυνθεί παράνομα, από τη χώρα. Η παράδοσή τους στην Υπουργό Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, πραγματοποιήθηκε σε ειδική τελετή στην Εισαγγελία του Μανχάτταν.

Με τον νέο επαναπατρισμό, ο αριθμός των ελληνικών αρχαιοτήτων που έχουν επιστρέψει από το 2022, με αποφάσεις της Εισαγγελίας του Μανχάτταν, ανέρχεται σε 179, αναδεικνύοντας τη σταθερή συνεργασία των δύο κρατών για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης αρχαιοτήτων. Η εξέλιξη αυτή αναδεικνύει, επίσης, τη συστηματική δράση της Εισαγγελίας του Μανχάτταν και

ειδικότερα της Υπηρεσίας Παράνομης Διακίνησης Αρχαιοτήτων (Antiquities Trafficking Unit) αλλά και τη στενή συνεργασία με τις ελληνικές Αρχές για την επιστροφή παράνομα διακινηθέντων πολιτιστικών αγαθών.

Κατά την τελετή παράδοσης-παραλαβής των αρχαίων αντικειμένων, η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, στον χαιρετισμό της, μεταξύ άλλων, ανέφερε: «Με τον σημερινό επαναπατρισμό 15 ακόμη αρχαιοτήτων επιβεβαιώνεται εκ νέου ότι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς συναντά έμπρακτα τη δικαιοσύνη και τη διεθνή συνεργασία. Από το 2022 έως σήμερα, 179 αρχαιότητες έχουν επιστρέψει στην Ελλάδα με αποφάσεις της Εισαγγελίας του Μανχάταν. Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι ορισμένα από τα αντικείμενα που παραλαμβάνουμε σήμερα επανενώνονται με ευρήματα της ίδιας ανασκαφής, τα οποία βρίσκονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Κάποια από αυτά διακινήθηκαν παράνομα εκτός χώρας, και πλέον επιστρέφουν στον τόπο τους. Πίσω από κάθε επαναπατρισμό βρίσκεται μια συστηματική και επίμονη προσπάθεια έρευνας, επιστημονικής τεκμηρίωσης και διεθνούς συνεργασίας. Η στενή και εξαιρετικά σημαντική συνεργασία του Υπουργείου Πολιτισμού με την Εισαγγελία του Μανχάτταν έχει αποδειχθεί καθοριστική. Η Ελλάδα δεν είναι απλώς αποδέκτης των θετικών αποτελεσμάτων αυτής της κοινής προσπάθειας. Είναι ενεργός και ουσιαστικός εταίρος στη διαδικασία εντοπισμού, τεκμηρίωσης και ανάκτησης πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από τη χώρα μας. Κάθε επαναπατρισμός είναι μια πράξη δικαιοσύνης απέναντι στην ιστορία μας και, ταυτόχρονα, μια έμπρακτη απόδειξη ότι η πολιτιστική κληρονομιά δεν μπορεί να αποτελεί αντικείμενο παράνομης εμπορίας. Στόχος μας, και μέσα από την επικείμενη ανανέωση του διμερούς Μνημονίου Πολιτιστικής Συνεργασίας Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών, είναι να ενισχύσουμε περαιτέρω το πλέγμα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς από την παράνομη διακίνηση και να εμβαθύνουμε τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών των δύο κρατών, με την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών».

Ο επικεφαλής της Antiquities Trafficking Unit, Αντιεισαγγελέας στην Εισαγγελία του Μανχάταν, Matthew Bogdanos, δήλωσε: «Κάθε αντικείμενο που επιστρέφει στο σπίτι του, στους Έλληνες, αποτελεί έναν εορτασμό της φιλίας και της αδιάλειπτης προσπάθειάς μας ενάντια στην παράνομη διακίνηση αρχαιοτήτων. Αλλά κάθε επαναπατρισμός αποτελεί και μια υπενθύμιση της συστηματικής αναζήτησης για τα ιδεώδη του κάλλους, της δικαιοσύνης και της αλήθειας, που γέννησε η ηλιόλουστη γη της Ελληνικής Δημοκρατίας».

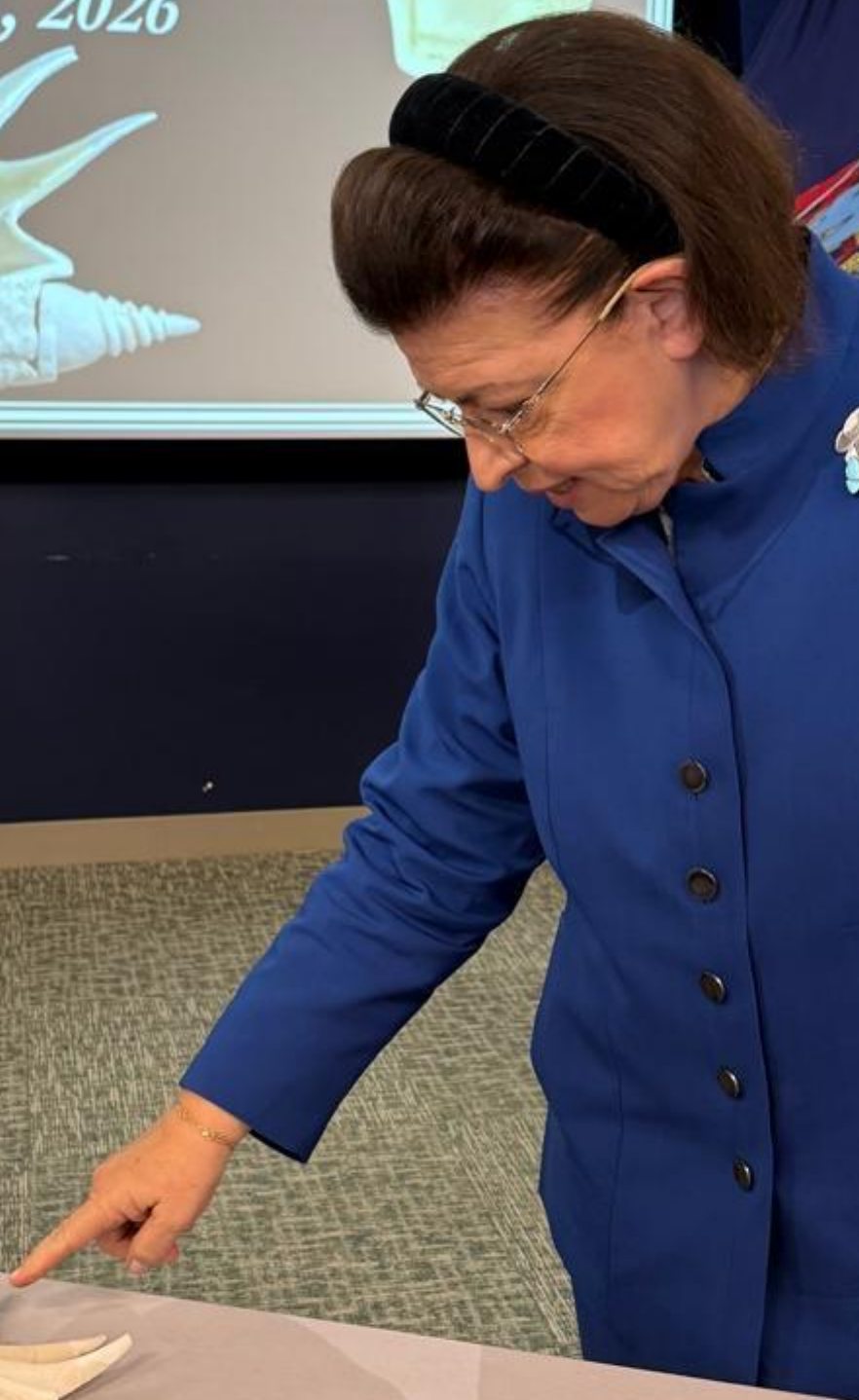
Η Υπουργός Πολιτισμού ευχαρίστησε θερμά την Εισαγγελία του Μανχάτταν, τον Αντιεισαγγελέα Matthew Bogdanos, τα στελέχη της Antiquities Trafficking Unit, καθώς και τα στελέχη της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών του Υπουργείου Πολιτισμού, για την επιστημονική τεκμηρίωση και τη συστηματική εργασία που κατέστησαν δυνατή την επιστροφή των αρχαιοτήτων.

Τα αντικείμενα καλύπτουν ένα ιδιαίτερα ευρύ χρονολογικό φάσμα, από την προϊστορική και την πρώιμη μυκηναϊκή περίοδο έως την αρχαϊκή, την κλασική και την ελληνιστική εποχή, φθάνοντας έως την πρώιμη ρωμαϊκή περίοδο (1ο αιώνα μ.Χ.). Στις αρχαιότητες περιλαμβάνονται ένα κυκλαδίτικο μαρμάρινο γυναικείο ειδώλιο τύπου Σπεδού (2700-2600 π.Χ.) και ένα μαρμάρινο πώμα πυξίδας (2700-2200 π.Χ.), καθώς και μία πήλινη ραμφόστομη πρόχους (1750-1700 π.Χ.). Από την αρχαϊκή περίοδο προέρχεται ένα συμπαγές χάλκινο βραχιόλι με στικτή διακόσμηση (7ος-6ος αιώνας π.Χ.), της κατηγορίας των λεγόμενων «μακεδονικών χαλκών». Στην κλασική περίοδο χρονολογείται ένας μαρμάρινος κόχλος, γύρω στο 400 π.Χ., ενώ στην ύστερη κλασική περίοδο ανήκουν ένας χάλκινος δίσκος κατόπτρου και ένα χάλκινο απορραντήριο, που χρονολογούνται μεταξύ 350 και 300 π.Χ. Στην ελληνιστική περίοδο ανήκει χρυσό περιδέραιο με περίαπτο σε σχήμα αμφορέα (125-120 π.Χ.). Τέλος, στην πρώιμη ρωμαϊκή περίοδο, και συγκεκριμένα στην περίοδο των Ιουλίων-Κλαυδίων (14-68 μ.Χ.), χρονολογείται ανδρική κεφαλή με toga (ένδυμα των Ρωμαίων), από εξαιρετικής ποιότητας παριανό μάρμαρο, η οποία θεωρείται ότι απεικόνιζε τον Genius, την προσωποποίηση του πνεύματος του αυτοκράτορα.

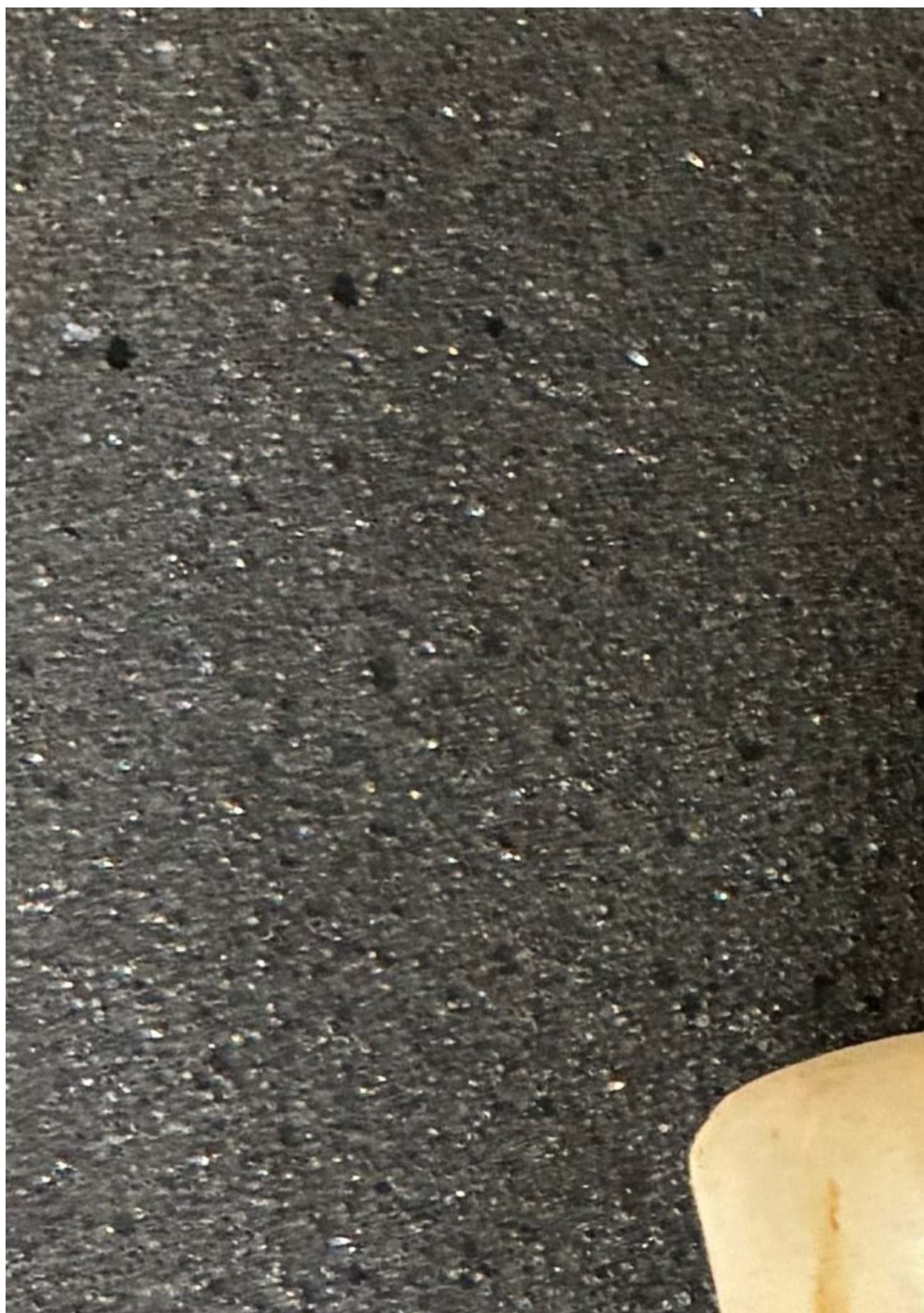
Repatriation Ceremony: Manhattan District Attorney's Office and the Hellenic Republic

September 21, 2026

Ιδιαίτερης σημασίας είναι πέντε χάλκινα αντικείμενα πολεμικής εξάρτυσης -δύο κράνη και τρεις μίτρες με έκτυπη διακόσμηση, που χρονολογούνται στον ύστερο 7ο αιώνα π.Χ.- τα οποία συνδέονται τεκμηριωμένα με ευρείας κλίμακας λαθρανασκαφή που πραγματοποιήθηκε το 1964 στο Αφρατί Βιάννου Ηρακλείου Κρήτης. Η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών του Υπουργείου Πολιτισμού τεκμηρίωσε την προέλευση των αντικειμένων και τις συνθήκες της παράνομης ανασκαφής, αξιοποιώντας αρχαιολογικές και ιστορικές δημοσιεύσεις, αρχειακό υλικό, έγγραφα και τηλεγραφήματα των αρμόδιων υπηρεσιών προς τις αστυνομικές Αρχές, καθώς και στοιχεία από κατασχέσεις αρχαιοτήτων που πραγματοποιήθηκαν στην ίδια περιοχή. Η έρευνα κατέστησε δυνατή την ταυτοποίηση των αντικειμένων και την τεκμηρίωση της παράνομης διακίνησής τους εκτός Ελλάδας. Ανάλογα ευρήματα από την ίδια λαθρανασκαφή είχαν κατασχεθεί από τις ελληνικές Αρχές και σήμερα φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, γεγονός που επιτρέπει πλέον την επανένωση ενός σημαντικού αρχαιολογικού συνόλου.

Η τελετή επαναπατρισμού των αρχαιοτήτων έγινε παρουσία της Υφυπουργού Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, αρμόδιας για Μορφωτικές και Πολιτιστικές Υποθέσεις Catherine Dillon, της Γενικής Προξένου της Ελλάδας στη Νέα Υόρκη Ιφιγένειας Καναρά, της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών Βάσως Παπαγεωργίου, στελεχών της Αντιεισαγγελίας του Μανχάταν και του Υπουργείου Πολιτισμού.

2. Μαρμάρινο πώμα κυκλαδικής πυξίδας. Διάμετρος 15,9 εκ. (2700 - 2200 π.Χ.)

3. Πήλινη ραμφόστομη πρόχους. Ύψος 18,5 εκ. (1750 - 1700 π.Χ.)

4. Χάλκινο ενεπίγραφο κράνος με σφυρήλατη διακόσμηση. Από το Αφρατί Ηρακλείο

5. Χάλκινο ενεπίγραφο κράνος με σφυρήλατη διακόσμηση αντιθετικών αλόγων. Αφρατί

6. Χάλκινη μίτρα με σφυρήλατη διακόσμηση αντιθετικών σφιγγών. Αφρατί Ηρακλείου.

7. Χάλκινη ενεπίγραφη μίτρα με σφυρήλατη διακόσμηση αντιθετικών αλόγων. Ύψος 1

8. Χάλκινη ενεπίγραφη μίτρα με σφυρήλατη διακόσμηση αντιθετικών πτερωτών αλόγων. Ύλη

9. Χάλκινο συμπαγές βραχιόλι με στική διακόσμηση. Διάμετρος 13 εκ. (7ος - 6ος αιώνας π.Χ.)

10. Μαρμάρινος κόχλος. Ύψος 24,1 εκ. Πλάτος 15,2 εκ. (400 π.Χ.)

11. Χάλκινο απορραντήριο. Ύψος 16,5 εκ. (350-300 π.Χ.)

12. Χάλκινος δίσκος κατόπτρου. Διάμετρος 19,2 εκ. (350-300 π.Χ.)

13. Χρυσό περιδέραιο με περίαπτο σε σχήμα αμφορέα. Ύψος 5,2 εκ. (125 - 120 π..Χ)

14. Μαρμάρινη ανδρική κεφαλή με toga. Ύψος 25,4 εκ. (14-68 μ.Χ.)